

УДК 338.48(477)

Людмила Дробишк. е. н., доцент,
доцент кафедри туристичного та готельного бізнесу**Ілля Прокопенко**аспірант,
Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський
університет економіки і торгівлі»

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

У сучасних умовах стабілізація соціально-економічних процесів в Україні залежить від темпів розвитку туризму, оскільки саме завдяки його розвитку забезпечується надходження коштів до бюджету, створюються нові робочі місця та стимулюється виробництво товарів (послуг), що дає можливість значно поліпшити регіональну інфраструктуру. Однак відсутність належного державного регулювання туризму у регіонах, повільні темпи інвестування туристичної галузі, незадовільний стан інфраструктури мають негативний вплив на розвиток індустрії туризму в Україні та породжують певні проблеми. Саме тому модернізація економіки України нагальним зробила питання щодо подальшого розвитку цієї важливої галузі економіки.

Дослідженню проблем розвитку туризму в Україні присвячено наукові праці В. Г. Герасименко, В. Ф. Кифяка, А. А. Любіцевої, М. П. Мальської, Т. І. Ткаченко, В. І. Цибуха, І. М. Школи тощо. Однак, як відзначають вчені, однією з важливих проблем розвитку індустрії туризму залишається недостатнє використання регіонального туристичного потенціалу. Зокрема, поверхневе вивчення можливостей окремих регіонів щодо розвитку внутрішнього та міжнародного туризму гальмує

загалом розвиток не лише туристичної галузі, але й значно погіршує соціально-економічні показники регіонального розвитку. Тому потрібні більш глибокі дослідження наявного туристичного потенціалу кожного регіону задля виявлення перспектив розвитку галузі в цілому. Саме це зумовило вибір теми дослідження та її актуальність.

Відповідно метою нашого дослідження стало окреслення окремих проблем, які не дають можливості повною мірою реалізовувати регіональний туристичний потенціал України в умовах модернізації економіки.

Результати проведеного дослідження свідчать про недостатньо ефективне використання туристичного потенціалу в окремих регіонах України, на що вплинули як кризові явища в економіці, недостатнє регулювання розвитку туристичної галузі з боку держави, низькі темпи вкладення інвестицій в її розвиток, так і наслідки пандемії COVID-19 протягом двох років. Звісно, така ситуація призвела до погіршення показників розвитку цієї важливої галузі економіки. Так, за нашими підрахунками рентабельність діяльності туроператорів в Україні вже у 2018 р. порівняно з 2017 р. знизилася на 5,8% (15,2–21,0). Прибутковий у цей період виявилася лише діяльність суб'єктів, які здійснювали екскурсійну діяльність (зросла майже у 2 рази) [1]. Слід зазначити, що протягом останніх п'яти років у регіональному розрізі спостерігається коливання як за кількістю суб'єктів туристичної діяльності, так і кількістю туристів, які скористалися їхніми послугами. Відчутними є регіональні коливання туристичних потоків внутрішнього в'їзного та виїзного туризму. Зокрема, найбільш затребуваними на туристичному ринку залишаються туристичні дестинації Львівської, Одеської, Дніпропетровської, Харківської областей та м. Київ. Натомість як Житомирська, Кіровоградська та Луганська області є аутсайдерами на ринку.

На нашу думку, серед вагомих причин нестабільності туристичних потоків стало падіння реальних доходів населення, що унеможливило подорожі в Україні і за її межами, а також зменшення зацікавленості іноземців до нашої країни через події на Сході України та невідповідність сучасним вимогам регіонального інфраструктурного забезпечення туристичної діяльності. Крім того, на рентабельність туристичної галузі негативно впливає відсутність реальної оцінки наявних туристично-рекреаційних ресурсів та повільні темпи запровадження інноваційних

підходів до просування вітчизняного турпродукту на туристичний ринок. З огляду на це вважаємо, що основними способами розв'язання означених проблем мають стати: розроблення регіональних стратегій розвитку туризму; визначення територій, сприятливих для розвитку інноваційного туризму та реальне оцінювання регіональних туристичних ресурсів; розроблення дієвих заходів щодо охорони природних ресурсів та відновлення історико-культурних пам'яток; розроблення методики оцінювання економічної ефективності туристично-рекреаційних територій; активізація регіонального рекламування туристичних послуг; визначення значущості і пріоритетності розвитку регіональних туристичних комплексів для їх першочергового фінансування з місцевих та державних бюджетів і інших джерел.

Отже, формування сприятливого іміджу кожного регіону, що підкреслює його природну та історико-культурну унікальність, забезпечить збільшення туристичних потоків та поповнення бюджетів усіх рівнів, а також соціально-економічний розвиток регіонів. Проте розв'язати означені проблеми можливо лише за умови комплексного підходу до стратегічного управління модернізаційними процесами в регіональному туристичному бізнесі. При цьому необхідним є залучення органів державної влади, місцевого самоврядування, а також громадських організацій і іноземних партнерів.

Ключові слова: туризм, туристичний потенціал, модернізаційні процеси.

Список використаних джерел

1. Туристична діяльність в 2018 році: Статистичний бюлетень [Електронний ресурс]. – URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2019/tyr/tyr_dil/arch_ty_r_dil.htm (дата звернення: 19.05.2021).